

MINISTERSTWO KULTURY I DZIEDZICTWA NARODOWEGO

ul. Krakowskie Przedmieście 15/17,
00-071 Warszawa

NARODOWY INSTYTUT DZIEDZICTWA

ul. Kopernika 36/40, 00-924 Warszawa

Nazwa i adres jednostki sprawozdawczej	KK-2 Sprawozdanie o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami w samorządzie gminnym	Portal sprawozdawczy GUS www.stat.gov.pl
Numer identyfikacyjny - REGON		Przekazać w terminie do dnia 30 września 2019 r.

Obowiązek przekazywania danych wynika z art. 30 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej (Dz.U. z 2018 r. poz. 997, z późn. zm.).

(e-mail jednostki sporządzającej sprawozdanie – WYPEŁNIAC WIELKIMI LITERAMI)

Dział 1. Gminna ewidencja zabytków

1	Gmina prowadzi gminną ewidencję zabytków (proszę wpisać „x” we właściwe pole/wpisać rok)	1	tak				
		1a	rok założenia				
		1b	rok ostatniej aktualizacji				
		2	nie, ale ewidencja jest w trakcie sporządzania				
		3	gmina nie prowadzi i nie przystąpiła do założenia ewidencji				

Jeżeli w punkcie 1 zaznaczono odpowiedź 2 lub 3, proszę przejść do działu 2 sprawozdania.

2	Gminną ewidencję zabytków przyjęto (proszę wpisać „x” we właściwe pole)	1	zarządzeniem wójta, burmistrza, prezydenta miasta				
		2	uchwałą rady gminy				
		3	w inny sposób, jaki?				

3	Forma prowadzenia gminnej ewidencji zabytków (proszę wpisać „x” we właściwe pole)	1	zbiór papierowych kart adresowych				
		2	zdigitalizowane karty adresowe				
		3	elektroniczna baza danych oraz zbiór papierowych kart adresowych				
		4	elektroniczna baza danych oraz zdigitalizowane karty adresowe				
		5	inna, jaka?				

4	Liczba kart adresowych ujętych w gminnej ewidencji zabytków dla:	1	zabytków nieruchomych				
		1a	zawierających informację o jednym obiekcie zabytkowym				
		1b	zawierających informację o więcej niż jednym obiekcie zabytkowym				
		2	układów urbanistycznych i ruralistycznych				
		3	zabytków archeologicznych				
		3a	zawierających informację o jednym obiekcie zabytkowym				
		3b	zawierających informację o więcej niż jednym obiekcie zabytkowym				

5. Liczba zabytków nieruchomych ujętych w gminnej ewidencji zabytków

			W tym zabytki wyznaczone przez wójta (burmistrza, prezydenta miasta) w porozumieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków, znajdujące się poza wojewódzką ewidencją zabytków
0	1	2	
Zabytki nieruchome	1		
Układy urbanistyczne i ruralistyczne	2		
Zabytki archeologiczne	3		

6	Liczba zabytków (nieruchomych, archeologicznych, układów urbanistycznych i ruralistycznych), które zostały w 2018 r.:	1	włączone do gminnej ewidencji zabytków				
		2	wyłączone z gminnej ewidencji zabytków				

7. Liczba zabytków nieruchomych (z wyłączeniem układów urbanistycznych i ruralistycznych oraz zabytków archeologicznych) ujętych w gminnej ewidencji zabytków według stanu technicznego

Wyszczególnienie	Ogółem	Wymagające remontu/konserwacji	W trakcie prac remontowych/konserwacji	Niewymagające remontu	Zabytek nie istnieje	Brak informacji
0	1	2	3	4	5	6
Zabytki nieruchome						

8. Liczba zabytków nieruchomych (z wyłączeniem układów urbanistycznych i ruralistycznych) ujętych w gminnej ewidencji zabytków według właściciela

Wyszczególnienie	Ogółem	Skarb Państwa	Jednostka samorządu terytorialnego	Inna publiczna osoba prawna	Kościół lub związek wyznaniowy	Inna niepubliczna osoba prawna	Osoba fizyczna	Własność mieszana	Brak informacji/właściciel nieustalony
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Zabytki nieruchome	1								
Zabytki archeologiczne	2								

9. Liczba zabytków nieruchomych (z wyłączeniem układów urbanistycznych i ruralistycznych) ujętych w gminnej ewidencji zabytków według obecnej, wiodącej funkcji obiektu

Wyszczególnienie	Ogółem	W tym zabytki, w których prowadzona jest działalność gospodarcza	Użytkowane							
			sakralne	mieszaniowe	publiczne			przemysłowe	rolnicze	
					kulturalne		inne publiczne ^a			
					razem	w tym muzealne				
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	
Zabytki nieruchome	1									
Zabytki archeologiczne	2									

Wyszczególnienie		Użytkowane (dok.)						Nieużytkowane/opuszczone	Brak informacji
		gospodarcze	usługowe	transportowe	cementarne	tereny zielone	inne		
0		10	11	12	13	14	15	16	17
Zabytki nieruchome	1								
Zabytki archeologiczne	2								

^a Administracyjne, oświatowe, ochrona zdrowia, inne.

Dział 2. Gminny program opieki nad zabytkami

1	Gmina posiada obowiązujący program opieki nad zabytkami (proszę wpisać „x” we właściwe pole/wpisać rok)	1	tak								
		1a	rok opracowania								
		1b	lata obowiązywania programu	od					do		
		2	nie, ale program jest w trakcie sporządzania								
		3	gmina nie posiada i nie przystąpiła do sporządzania programu								

Jeżeli w punkcie 1 zaznaczono odpowiedź 2 lub 3, proszę przejść do działu 3 sprawozdania.

2	Gminna ewidencja zabytków była podstawą do sporządzania programów opieki nad zabytkami (proszę wpisać 1 – tak lub 2 – nie)	
----------	---	--

3	Gminny program opieki nad zabytkami określa konkretne cele do realizacji (proszę wpisać 1 – tak lub 2 – nie)	
----------	---	--

Jeżeli w punkcie 3 wpisano odpowiedź 1, proszę przejść do punktu 4, jeżeli wpisano odpowiedź 2, proszę przejść do punktu 6.

4. Cele przyjęte do realizacji w gminnym programie opieki nad zabytkami według priorytetu

W każdym wierszu proszę wpisać właściwy symbol: 1 – bardzo ważny, 2 – raczej ważny, 3 – ani ważny, ani nieważny, 4 – raczej nieważny, 5 – zupełnie nieważny.

Wyszczególnienie		Symbol
0		1
Włączenie problemów ochrony zabytków do systemu zadań strategicznych, wynikających z koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju	1	
Uwzględnianie uwarunkowań ochrony zabytków, w tym krajobrazu kulturowego i dziedzictwa archeologicznego, łącznie z uwarunkowaniami ochrony przyrody i równowagi ekologicznej	2	
Zahamowanie procesów degradacji zabytków i doprowadzenie do poprawy stanu ich zachowania	3	
Wyeksponowanie poszczególnych zabytków oraz walorów krajobrazu kulturowego	4	
Podjęcie działań zwiększających atrakcyjność zabytków dla potrzeb społecznych, turystycznych i edukacyjnych oraz wspieranie inicjatyw sprzyjających wzrostowi środków finansowych na opiekę nad zabytkami	5	
Określenie warunków współpracy z właścicielami zabytków, eliminujących sytuacje konfliktowe związane z wykorzystaniem tych zabytków	6	
Podjęcie przedsięwzięć umożliwiających tworzenie miejsc pracy związanych z opieką nad zabytkami	7	
Inne, jakie (symbol 1 lub 2)	8	

5	Gminny program opieki nad zabytkami zawiera wskaźniki monitorujące realizację zakładanych celów <i>(proszę wpisać 1 – tak lub 2 – nie)</i>	
----------	--	--

6	Wójt (burmistrz, prezydent miasta) sporządził w ciągu ostatnich 2 lat sprawozdanie z realizacji gminnego programu opieki nad zabytkami <i>(proszę wpisać „x” we właściwe pole)</i>	1	tak, sporządził	
		2	nie sporządził, ale sprawozdanie jest w trakcie przygotowania	
		3	nie sporządził i nie rozpoczęto jego przygotowania bo nie upłynęły 2 lata od daty przyjęcia gminnego programu opieki nad zabytkami	
		4	nie sporządził i nie rozpoczęto jego przygotowania, a od przyjęcia gminnego programu opieki nad zabytkami upłynęło więcej niż 2 lata	

Dział 3. Finansowanie ochrony zabytków w gminie w roku 2018 – dotacje na zabytki

1	Organ stanowiący gminy udziela dotacji na dofinansowanie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków oraz przy zabytkach ujętych w gminnej ewidencji zabytków, o których mowa w art. 81 ust. 1 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami <i>(proszę wpisać 1 – tak lub 2 – nie)</i>	
----------	---	--

Jeżeli w punkcie 1 wpisano odpowiedź 2, proszę przejść do działu 4 sprawozdania.

2. Środki na finansowanie ochrony zabytków w gminie w roku 2018, o których mowa w dziale 3 w punkcie 1

Wyszczególnienie		Ogółem w pełnych złotych (bez groszy)
0		1
Wysokość środków przeznaczonych przez organ stanowiący gminy na udzielenie dotacji	1	
Wysokość środków, o przyznanie których wnioskowano	2	
Wysokość środków przyznanych na dotacje	3	

3. Zabytki objęte dofinansowaniem w ramach udzielonych dotacji w roku 2018

Wyszczególnienie		Liczba zabytków	
		o których dofinansowanie się ubiegano	w tym objętych dofinansowaniem
0		1	2
Ogółem (suma wierszy od 2do 9)		1	
Według własności:	Skarb Państwa	2	
	jednostka samorządu terytorialnego	3	
	inna publiczna osoba prawna	4	
	kościół lub związek wyznaniowy	5	
	inna niepubliczna osoba prawna	6	
	osoba fizyczna	7	
	własność mieszana	8	
	brak właściciela/właściciel nieustalony	9	

4. Prace przy zabytkach dofinansowanych w ramach przyznaných dotacji na dofinansowanie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytkach w roku 2018

Rodzaj prac		Liczba zabytków, przy których prowadzono prace	Koszty prac w pełnych złotych (bez groszy)
0		1	2
Ogółem (suma wierszy od 2 do 7)	1		
Prace konserwatorskie	2		
Prace restauratorskie	3		
Roboty budowlane	4		
Badania konserwatorskie	5		
Badania architektoniczne	6		
Inne prace	7		

Dział 4. Porozumienie o samorządowym konserwatorze zabytków

Gmina posiada porozumienie zawarte z wojewodą dotyczące powierzenia prowadzenia niektórych spraw z zakresu swojej właściwości, w tym wydawania decyzji administracyjnych, o którym mowa w art. 96 ust. 2 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (proszę wpisać „x” we właściwe pole/wpisać rok)	1	tak			
	1a	rok podpisania porozumienia			
	2	nie, ale jest w trakcie zawierania porozumienia			
	3	gmina nie posiada i nie przystąpiono do zawierania porozumienia			
	4	gmina posiadała, ale rozwiązała porozumienie			

Dział 5. Gminny program rewitalizacji/lokalny program rewitalizacji

1	Gmina sporządziła program rewitalizacji (proszę wpisać „x” we właściwe pole/wpisać rok))	1	tak		
		1a	rok opracowania programu		
		2	nie, ale program jest w trakcie sporządzania		
		3	nie i nie przystąpiła do sporządzania programu		
		4	nie i nie planuje się sporządzenia programu w najbliższym czasie		
2	Gmina sporządziła program rewitalizacji na podstawie (proszę wpisać 1 – tak lub 2 – nie)	1	ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji		
		2	ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym		
3	Gmina planuje przejście z lokalnego programu rewitalizacji na gminny program rewitalizacji (proszę wpisać 1 – tak, 2 – nie lub 3 – nie dotyczy)				
4	Program rewitalizacji zawiera zapisy odnoszące się (proszę wpisać 1 – tak, 2 – nie lub 3 – nie dotyczy)	1	do zabytków		
		2	do dziedzictwa niematerialnego (pamięć, tożsamość, lokalne tradycje i zwyczaje)		

5. Zapisy odnośnie zabytków i dziedzictwa kulturowego w programach rewitalizacyjnych w gminie (proszę wpisać 1 – tak lub 2 – nie)

1	Gmina wykorzystywała wskaźniki dotyczące zabytków na etapie delimitacji obszaru rewitalizacji		
2	Gmina wykorzystywała wskaźniki dotyczące zabytków na etapie pogłębionej diagnozy obszaru rewitalizacji		
3	Obszar rewitalizacji obejmuje obszar objęty ochroną konserwatorską		
4	W celach rewitalizacji i kierunkach działań odnoszono się do dziedzictwa kulturowego (zabytki i tradycje)		
5	W programie rewitalizacji przewidziano projekty rewitalizacyjne odnoszące się do obiektów zabytkowych		
6	W programie rewitalizacji przewidziano projekty rewitalizacyjne odnoszące się do dziedzictwa niematerialnego (pamięć, tożsamość, lokalne tradycje i zwyczaje)		
7	Program rewitalizacji jest powiązany z gminnym programem opieki nad zabytkami		
8	Inne, akie.....		x

Proszę podać szacunkowy czas (w minutach) przeznaczony na przygotowanie danych dla potrzeb wypełnienia formularza	1	
Proszę podać szacunkowy czas (w minutach) przeznaczony na wypełnienie formularza	2	

Uwagi do formularza/sprawozdania

--

--

(e-mail kontaktowy w zakresie sporządzonego sprawozdania – WYPEŁNIAĆ WIELKIMI LITERAMI)

.....
(telefon kontaktowy
w zakresie sporządzonego sprawozdania)

.....
(miejsowość, data)

Objaśnienia do sprawozdania KK-2

Dział 1. Gminna ewidencja zabytków

W punkcie 1 w wierszu 1b pod pojęciem aktualizacji należy rozumieć **włączanie** nowych kart adresowych do gminnej ewidencji zabytków, **wylączenie** kart adresowych stanowiących element gminnej ewidencji zabytków lub **zmianę treści** kart adresowych będących elementem gminnej ewidencji zabytków.

W punkcie 4 w wierszu 1a – należy wpisać liczbę tylko tych kart adresowych zabytków nieruchomości ujętych w gminnej ewidencji zabytków, które zawierają informacje o jednym obiekcie (np. kościół lub most).

W punkcie 4 w wierszu 1b – należy wpisać liczbę kart, które obejmują więcej niż jeden obiekt (np. karta, na której opisane jest założenie pałacowo-parkowe, zawierająca informacje o pałacu, parku, budynkach gospodarczych itp.).

Tę samą zasadę stosuje się dla kart adresowych tworzonych dla zabytków archeologicznych (wiersze 3a i 3b).

Przez zabytek nieruchomy należy rozumieć nieruchomość, jej część lub zespół nieruchomości, będące dziełem człowieka lub związane z jego działalnością i stanowiące świadectwo minionej epoki bądź zdarzenia, których zachowanie leży w interesie społecznym ze względu na posiadaną wartość historyczną, artystyczną lub naukową.

Przez historyczny układ urbanistyczny lub ruralistyczny należy rozumieć przestrzenne założenie miejskie lub wiejskie, zawierające zespoły budowlane, pojedyncze budynki i formy zaprojektowanej zieleni, rozmieszczone w układzie historycznych podziałów własnościowych i funkcjonalnych, w tym ulic lub sieci dróg

Przez zabytek archeologiczny należy rozumieć zabytek nieruchomy, będący powierzchnią, podziemną lub podwodną pozostałością egzystencji i działalności człowieka, złożoną z nawarstwień kulturowych i znajdujących się w nich wytworów bądź ich śladów.

W punkcie 5 w rubryce 1 – należy podać ogólną liczbę zabytków ujętą we wszystkich kartach adresowych: zarówno tych, zawierających informację o jednym obiekcie, jak i tych zawierających informację o więcej niż jednym obiekcie.

W punkcie 5 w rubryce 2 – należy podać liczbę zabytków, które znajdują się w gminnej ewidencji zabytków, z uwagi na to, że zostały wyznaczone przez wójta (burmistrza, prezydenta miasta) w porozumieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków (zgodnie z art. 22.5. Ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, w gminnej ewidencji zabytków powinny być ujęte: 1) zabytki nieruchome wpisane do rejestru; 2) inne zabytki nieruchome znajdujące się w wojewódzkiej ewidencji zabytków; 3) inne zabytki nieruchome wyznaczone przez wójta (burmistrza, prezydenta miasta) w porozumieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków).

W punkcie 7 należy podać informację **dotyczącą jedynie zabytków nieruchomości**, nie należy doliczać do sprawozdania zabytków archeologicznych czy układów urbanistycznych i ruralistycznych, z tym że:

- *zabytki wymagające remontu/konserwacji* – należy podać liczbę zabytków, których stan zachowania wskazuje potrzebę działań remontowych lub konserwatorskich np. pokrycia dachowego, elewacji, struktury ścian/fundamentów, (widoczne gołym okiem spęknięcia ścian, odchyły, pęknięte nadproża, odspojenia);

- *w trakcie prac remontowych/konserwacji* – należy podać liczbę zabytków, w których trwają prace remontowe lub konserwacyjne;

- *niewymagające remontu* – należy podać liczbę dobrych, zabytków dla których przeprowadzone zostały już prace utrzymujące, bądź na bieżąco prowadzone są drobne prace konserwacyjne;

- *zabytek nie istnieje* – należy podać liczbę zabytków, które są ujęte w gminnej ewidencji zabytków, ale nie istnieją;

- *brak informacji* – należy podać liczbę zabytków, które są ujęte w gminnej ewidencji zabytków, ale o których nie ma informacji odnośnie stanu zachowania, potrzeb remontowych, prowadzonych aktualnie prac.

W pytaniu 8 przez *inną publiczną osobę prawną* należy rozumieć podmioty posiadające osobowość prawną, takie jak: przedsiębiorstwa państwowe, banki państwowe, instytuty badawcze, publiczne szkoły wyższe, państwowe i samorządowe instytucje kultury.

W pytaniu 8 przez *inną niepubliczną osobę prawną* należy rozumieć spółki kapitałowe, spółdzielnie, przedsiębiorstwa prowadzone przez podmioty zaliczane do sektora prywatnego, niepubliczne szkoły wyższe, fundacje, partie polityczne, stowarzyszenia rejestrowe, związki zawodowe.

W pytaniu 8 przez *własność mieszaną* należy rozumieć taką, w której występuje co najmniej dwóch współwłaścicieli z różnych kategorii wskazanych w punktach 2-7.

W punkcie 9 – należy podać funkcję obecną (tj. współczesną) obiektu. W przypadku pełnienia przez obiekt wielu funkcji, należy podać funkcję wiodącą (tj. dominującą, przeważającą nad innymi - więcej zajmowanej przestrzeni, większe znaczenie dla funkcjonowania zabytku).

Przez poszczególne funkcje należy rozumieć:

- *sakralne* – kościoły różnych wyznań, klasztory, dzwonnice, kaplice, kaplice cmentarne, kostnice, kapliczki przydrożne, figury;

- *mieszaniowe* – zamieszkałe kamienice, chałupy wiejskie, pałace i dwory, plebanie, wikariaty i organistówki, domy w osiedlach;

UWAGA. *Pałace i dwory wykorzystywane jako hotele, pensjonaty, ośrodki konferencyjne, powinny zostać ujęte jako „usługowe”, natomiast te, wykorzystywane jako domy pracy twórczej, domy opieki, szpitale itp. powinny zostać ujęte jako „inne publiczne”;*

- *inne publiczne* – budowle użyteczności publicznej – siedziby władz, szkoły i internaty, banki, poczty, koszary i więzienia, dworce, szpitale i zakłady opiekuńcze, budynki administracyjne zakładów przemysłowych;

- *publiczne kulturalne* – teatry i kina, muzea, domy kultury, siedziby stowarzyszeń kulturalnych, amfiteatry, muszle koncertowe itp.;

- *przemysłowe* – budownictwo przemysłowe – hale produkcyjne w zespołach fabrycznych, obiekty przemysłu rolno-spożywczego (młyny, browary itp.), budynki i urządzenia związane z pozyskiwaniem i przesyłaniem energii (także w zespołach fabrycznych), urządzenia komunalne (wodociągi, gazownie, oczyszczalnie itp.), wieże szybowe w kopalniach, wodociągowe wieże ciśnień;

- *rolnicze* – obiekty gospodarcze związane bezpośrednio (np. budynki inwentarskie, magazyny paszy i płodów rolnych) lub pośrednio (warsztaty i garaże maszyn rolniczych) z produkcją rolną w każdej skali - zarówno

nadal użytkowane rolniczo obiekty pofolwarczne jak i budynki z zagród chłopskich);

- *gospodarcze* – obiekty pomocnicze w zespołach nierolniczych, budynki pomocnicze przy obiektach użyteczności publicznej, domach mieszkalnych i w zespołach przemysłowych;

- *usługowe* – np. hotele i pensjonaty, restauracje, centra handlowe, domy towarowe, samodzielne sklepy i butiki, hale używane do targów;

- *transportowe* – mosty i wiadukty, obiekty infrastruktury kolejowej, drogowej, wodnej, dworce, parowozownie;

- *cmentarne* – cmentarze komunalne, wojenne, wyznaniowe, kwatery cmentarne, pojedyncze groby i mogiły, tereny przykościelne;

- *tereny zielone* – parki pałacowe i dworskie, ogrody dworskie, parki miejskie, aleje, ogrody willowe i przydomowe, elementy naturalnego krajobrazu, parki krajobrazowe;

- *inne* – ogrodzenia, bramy i kordegardy, pomniki, fontanny i studnie, mała architektura parkowa (altany, groty, pawilony), dziedzińce, tereny, obiekty sportowe;

- *nieużytkowane/opuszczone* – czasowo lub trwale pozbawione funkcji.

W pozycji „brak informacji” – należy podać liczbę zabytków, które są ujęte w gminnej ewidencji zabytków, ale o których nie ma informacji odnośnie obecnej, wiodącej funkcji obiektu zabytku.

Dział 2. Gminny program opieki nad zabytkami

W punkcie 6 – należy odnieść się do obowiązującego w roku badania (2019 r.) gminnego programu opieki nad zabytkami.

Dział 3. Finansowanie ochrony zabytków w gminie w roku 2018 – dotacje na zabytki

W punkcie 4 – należy podać liczbę zabytków, przy których prowadzono prace (**rubryka 1**) i koszt tych prac (**rubryka 2**) w pełnych złotych (bez groszy) w podziale na rodzaj prac (**w wierszach od 2 do 7**).

Przez poszczególne rodzaje prac przy zabytkach, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane oraz ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, należy rozumieć:

- *prace konserwatorskie* – działania mające na celu zabezpieczenie i utrwalenie substancji zabytku, zahamowanie procesów jego destrukcji oraz dokumentowanie tych działań;

- *prace restauratorskie* – działania mające na celu wyeksponowanie wartości artystycznych i estetycznych zabytku, w tym, jeżeli istnieje taka potrzeba, uzupełnienie lub odtworzenie jego części, oraz dokumentowanie tych działań;

- *roboty budowlane* – prace polegające na przebudowie, montażu, remoncie lub rozbiórce obiektu budowlanego, przy czym przez przebudowę należy rozumieć wykonywanie robót budowlanych, w wyniku których następuje zmiana parametrów użytkowych lub technicznych istniejącego obiektu budowlanego, z wyjątkiem charakterystycznych parametrów, jak: kubatura, powierzchnia zabudowy, wysokość, długość, szerokość bądź liczba kondygnacji; w przypadku dróg są dopuszczalne zmiany charakterystycznych parametrów w zakresie niewymagającym zmiany granic pasa drogowego, natomiast przez remont – należy rozumieć wykonywanie w istniejącym obiekcie budowlanym robót budowlanych polegających na odtworzeniu stanu pierwotnego, a niestanowiących bieżącej konserwacji (choć dopuszcza się stosowanie wyrobów budowlanych innych niż użyto w stanie pierwotnym);

- *badania konserwatorskie* – działania mające na celu rozpoznanie historii i funkcji zabytku, ustalenie użytych do jego wykonania materiałów i zastosowanych technologii, określenie stanu zachowania tego zabytku oraz opracowanie diagnozy, projektu i programu prac konserwatorskich, a jeżeli istnieje taka potrzeba, również programu prac restauratorskich;

- *badania architektoniczne* – działania ingerujące w substancję zabytku, mające na celu rozpoznanie i udokumentowanie pierwotnej formy obiektu budowlanego oraz ustalenie zakresu jego kolejnych przekształceń; powinny być poprzedzone działaniami mającymi na celu rozpoznanie historii i funkcji zabytku w sposób nieinwazyjny, bez ingerencji w jego substancję i obejmować m.in. badania naukowe z dziedziny historii, obejmujące swym zakresem kwerendę archiwalną, analizę źródeł pisanych, kartograficznych oraz ikonograficznych, analizę literatury przedmiotu, a także inwentaryzację pomiarową obiektu.

Dział 5. Gminny program rewitalizacji

Przez następujące sformułowania należy rozumieć:

- **gminny program rewitalizacji**: dokument służący zaplanowaniu i realizacji procesu rewitalizacji w rozumieniu ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji.

- **lokalny program rewitalizacji**: program działań zmierzających do wyprowadzenia danego obszaru zdegradowanego z sytuacji kryzysowej oraz stworzenia warunków do jego dalszego rozwoju, opracowany, przyjęty i koordynowany przez gminę na podstawie ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym.